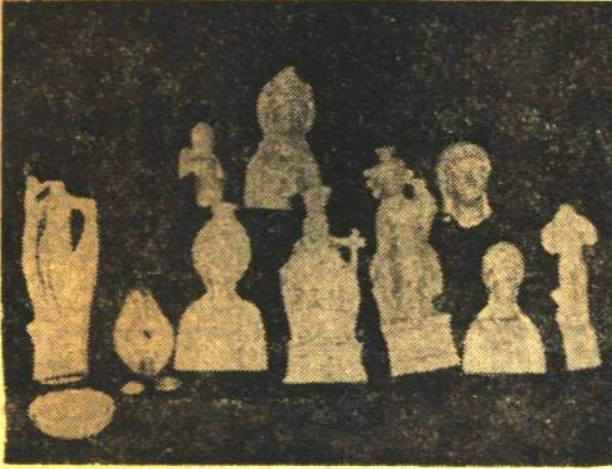

Köylüler tarafından toprak altından çıkarılan tarihi eserlerden bir kısmı

Toprak altındaki şehir, üstündeki köye milyonlar kazandırıyor

İsmi bile bilinmiyen medeniyet merkezi, hükümet el koymazsa yok olacak

Röportaj ve resimler : EROL DALLI

Burdur'un Hacılar köyünde bundan iki yıl evvel kazılara başlanmıştır. Yapılan ilk kazılar neticesinde çıkan eserlerin değer kazandığı, civardaki köylüler tarafından da öğrenilince kazı faaliyeti vilâyetin bir çok köyüne dağılmıştır. O günden bugüne kadar öncülüğü Hacılar köyü elinden bırakmamış, Düver, Ağlasun ise bu köyü takip etmişlerdir.

Hacılar köyünde kazılara başlanmasından ve tarihi eserler meydana çıkarak antikacılara satılma yoluna gidilmesinden sonra Vilâyet harekete geçip durumu hükümete bildirmiştir. Fakat o günden bu güne kadar hükümetten hiç ses çıkmamış; bundan istifade eden köylüler ise kazıya devam etmişlerdir.

Hükümetten cevap gelmediğini gören vilâyet ise, ilk önce Hacılar köyüne bir karakol inşa ettirmiş; mütaakiben de buraya 10 jandarma göndermiştir. Kısa bir zaman

da jandarmalarla köylüler anlaş-tıklarından kazıya devamda hiç kimse mahzur görmemiştir. Bu arada bir İngiliz arkeolog'u beraberinde getirdiği öğrencileri ile

— Arkası Sa. 7, Sü. 4 te —

İsmi bile bilinmiyen medeniyet merkezi

— Baştarafı 1 inci sahifede —
kısa bir müddet hafriyat yapmış ve hazırladığı raporu hükümete göndermiştir. Bu İngiliz arkeolog'un gönderdiği raporun ne ol duğu, bu rapor üzerinde ne gibi bir çalışma yapıldığı bilinmemektedir. Bu yüzden de buranın hangi devre ait olduğu tesbit edilememiş; veyahut tesbit edilmişse

Oyuncak tabanca mantarı

Dün akşam üzeri saat 18.20 de, Bahçekapıda Yalı Köşkü Caddesinde bir kamyonu yüklenmekte olan oyuncak tabanca mantarları korkunç bir tarraka çıkararak infilâk etmiş, üçü ağır olmak üzere 4 kişi yaralanmıştır.

Hâdisе, Urfa - Mardin Ambarı önünde, «Urfa-70383» plâka sayılı kamyonu Ramideki «Özen» firmasına ait mantarların yüklenmesi sırasında vukua gelmiştir. Mantarlar, henüz bilinmiyen bir sebepten etrafı heyecâna vererek infilâk edince, kamyonun üstünde mantar dolu sandıkları yerleştirmekte olan istifçiler Eyüp Kalafat ile Yusuf Karakuş ve hamal Demir Albayrak ağır şekilde yaralanmışlardır. Yusuf Karakuş'un yüzü yanmış, Demir Albayrak'ın bacak bileği, Eyüp Büyükkalafat'ın da kol ve bacağına kırılmalar olmuştur. Şoför Muavini Ali Altınbaşak kazayı hafif atlatmış ve ayakta yapılan tedavisini takiben kaldırıldığı hastahanedен taburcu edilmiştir.

İnfilâk neticesinde Mühürdarza-de ve Liman Hanlarının camları kırılmış, fakat kamyonu hiçbir şey olmamıştır.

İspir

— Baştarafı 1 inci sahifede —
mak üzere, İspir'e davet edilmiştir. Tanık Kanar'ın Savcılık odasında,

dahi bu hususta bir açıklama yapılmamıştır. Köylülerin ifadesine göre, burası 7500 sene evvelki Neolitik devre aittir. Yukarıdaki ifademizden de anlaşılacağı gibi, esasında Hacılar köyünde yapılan kazı ile ilgili, ilmi hiç bir aydınlatıcı mâlûmat yoktur.

Kazıların hukukî durumu

1906 yılında düzenlenen «Asar-ı Atika» nizamnamesi hâlâ yürürlükte olup genel hükmünü, Medeni Kanunun 697 nci maddesinden almaktadır. Bu nizamname gereğince müsaadesiz kazı yapanlar ve bu kazı neticesinde elde edilen eski eserleri satırlar, 3 aydan 1 yıla kadar hapse mahkûm edilirler. Fakat bu kanunun tatbik edilebilmesi için bir şahsın kazı yaparken ve eski eseri bulurken yakalanması lâzımdır. İki husus bir arada olmadığı takdirde kanunu tatbik etmek imkânsızdır. Eldeki bu kanunlar önünde Hacılar köyünden sadece 3 kişi ceza görmüş, bunlar da Af Kanunundan istifade ederek cezaevinden çıkmışlardır. Ayrıca müsadere edilen malları da kendilerine iade edilmiş; cezaevinden çıkan bu köylüler, iade edilen mallarını satarak geçimlerini temin etmişlerdir.

Netice olarak şunu söyleyebiliriz ki: Burdur İli ilgilileri Hacılar köyündeki hafriyata mâni olamamaktadırlar. Mâni olamadıklarından da buradan çıkan eski eserler, yurt içinde ve dışında satılarak büyük bir medeniyetin izleri yok olmaktadır. İlgililerin ifadesine göre, hükümet bir an evvel bu hafriyata müdahale etmeli ve burada yatan medeniyeti meydana çıkarmalıdır. Hükümet ilgisizliğine devam ettiği takdirde Hacılar köyü altındaki medeniyetin kime ait olduğu dahi belli olmadan bütün izleri silinecektir.